

Koningsdag, 2 x 3 meter bank en een vuilnisbak.

De gracht is een jaar geleden ingericht. De buurt mocht meepraten. Bankjes handhaven of parkeerplek. De bankjes hadden een slechte reputatie. Het waren vooral 'vrienden uit de tuinsteden' die er, ongetwijfeld na het dealen, nog even een blowtje deden en toeristen die er hun pizza's opaten. Wat achterbleef was veel troep naast de meestal overvolle vuilnisbak. Maar niet getreurd, iedere dag haalde de stadsreiniging de bakjes leeg en veegde de rotzooi op. En op Koningsdag veranderden de bankjes in podiums en de buurt danste.

De bakjes mochten blijven. De toeristen en blowers kwamen terug, tot de corona toesloeg, de troep bleef.

Koningsdag 2020. Een stralende zon. Vanuit mijn open raam kijk ik uit over de bankjes. De gracht is stil, een enkele driekleur wappert aan de gevel. Het eerste bankje wordt om negen uur gevuld. De ex-pat familie komt naar buiten met manden proviand, thermosflessen en gaat uitgebreid ontbijten. Dan slaat de Wester tien en verschijnen er een mensen op hun balkon en achter de ramen. Een enkeling zingt zachtjes het Wilhelmus, er klinkt een viool en een blokfluit. Echt tekstvast zijn de zangers niet. Wakker geworden door 'het lawaai' worden er meer vlaggen uitgehangen. Er rijdt een klassieke cabriolet voorbij maar de stoere chauffeur krijgt weinig bekijks. Twee in felkleurige kleding gestoken atleten gebruiken de bankjes om te stretchen en dan wordt het weer stil op de gracht. Tegen twaalf zijn de bankjes plotseling bezet door twee groepen die er lunchen. De 'only take away restaurants' hebben weer klanten. Een enkeling in de groep heeft een oranje sjerp om, de ander een glimmend oranje hoedje op maar verder verraadt de kleding niets van de zespecial dag. De vuilnisbak begint zich langzaam te vullen. En in de gracht pikken twee meeuwen om het hardst aan een plastic ah-zak.

Het wordt twee uur en de zon schijnt uitbundig. Zulk mooi weer is het in jaren niet geweest. Eén bank wordt bezet door een vriend stel. Hij is Italiaans, dat hoor je aan zijn luide teksten en zie je aan zijn donkere krullen. Zij kijkt in stille aanbidding naar haar Romeo en smooit zijn amoureuze teksten met een innige kus. Zij gaan verder. Hun plaats wordt ingenomen door twee vriendinnen die hun lunch, eten en wijn, uit een papieren draagtas halen. Zij proosten met een 'blijf gezond'. Als zij weggaan stoppen zij de resten in de papieren tas die zij naast de vuilnisbak zetten. Er fiets een man voorbij met versterkte muziek. Het Bella Ciao kaatst tegen de gevels. Er is niemand die op hem let of aanstoot neemt. Langzamerhand komen er steeds meer burens uit hun huizen en bezetten de gracht met zitjes. Iedereen blijft keurig op 1.5 meter afstand. Het leven op straat wordt drukker. Er zijn meer oranje geklede mensen op straat met een blik van 'waar is het feestje' in de wetenschap dat dat er niet is en niet mag. Rond één van de bankjes, het bankje dat nog in de zon staat, staat een langzaam uitdijende groep vrienden en vriendinnen, de meesten in het oranje gekleed, te praten en te drinken. Op het bankje zit is een spierwitte poedel. Mensen die langslopen slompen voorzichtig om iedereen heen.

Twee rolschaatsende vriendinnen ploffen neer op het andere bankje. Zij zitten meteen in een diep gesprek en hebben geen enkel oog voor de omgeving. Als zij na een kwartier weer verdergaan laten ze hun rotzooi gewoon achter. Bij de andere groep gaan de consumpties rond. Het is lastig bij het uitdelen van de snacks en drankjes afstand te houden.

Er komen sluierwolken en opeens individuele bezoekers. De een gaat met haar I-phone in de weer, een ander slaat in een recordtempo twee pilsjes achterover. De lege flesjes worden op de volle vuilnisbak gezet. Ongemerkt zijn er ook een aantal bierblikjes vermorzeld en op de grond terechtgekomen. Verder langs de gracht gaan steeds meer mensen zitten met hun

benen over de rand. De spierwitte poedel krijgt gezelschap van een al even witte soortgenoot. Zij hoeven geen afstand te houden.

Waar de groep Spaanse toeristen, met veel wijn en bier, vandaan komt is onbegrijpelijk. Maar zij nemen plaats op de open plek naast de zorgvuldig aangelegde boomtuintjes bij de bankjes. Het wordt drukker. Niet de gebruikelijke Koningsdagdrukte maar dit is sinds de start van de lock down niet meer gezien. Door het geluid van de Wester en de overvliegende politiehelikopter valt het op dat er geen muziek is. De buurvrouw die in de zorg werkt komt al slalomend op haar fiets thuis. Zij kijkt verbijsterd naar het schouwspel en loopt hoofdschuddend haar huis binnen. Een dealer rijdt langzaam langs op zijn scooter en kijkt of er klanten zijn. Hij rijdt door, een geruststellende gedachte.

De Spanjaarden vertrekken, hun lege flessen en blikjes passen niet meer in de vuilnisbak dus besluiten ze deze mee te nemen. Ineens zijn de bankjes leeg. De burens kunnen de troep niet meer aanzien en doen alles in een vuilniszak gedaan en zetten deze naast de vuilnisbak. De sfeer slaat een beetje om. Op de brug verderop zitten vier meisjes in oranje kleding te drinken en naar muziek te luisteren. Uit het straatje om de hoek komen veel mensen die met eten en ijs de bankjes bezetten, de straatverkoop beleeft een topdag. De lege pizzadozen en ijsbekertjes stapelen zich op.

De banken liggen volledig in de schaduw. Er zit nog een eenzame grijsaard met een fles. Zijn telefoon gaat, hij kijkt op het scherm en drukt het geluid weg. Koningsdag is kennelijk niet zijn dag geweest. Hij neemt een laatste slok staat op en gaat weg.

Henk Jan Gortzak

Amsterdam